

Komplettering ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för bergtäkt med mera Rya, målnr M1547-24

NCC Industry AB, nedan Bolaget, har i ärende rörande ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för bergtäktverksamhet mm i Skåne län blivit förelagda och erinrade om behov av kompletteringar. Med anledning av detta meddelas nedanstående:

Mark- och miljödomstolen

3. Grundvattennivå

Villkor 26 avser reglering av vattenverksamheten, avledning av grundvatten från området. Dock finns i miljökonsekvensbeskrivningen avsnitt 10.1.3 (sida 54) beskrivet att bolaget kommer att följa upp grundvattennivåer vilket alltså omfattas av det allmänna villkoret och kommer att ingå i ett kontrollprogram för verksamheten.

5. Vattenuppsamling och rening

Inom verksamhetsområdet sker skilda verksamheter. Nyanläggning av en verksamhet ger möjligheter att separera olika typer av dagvattenflöden för att i möjligaste mån undvika blandning av olika delflöden. Det ger en mer rättvis bild av belastningen, en mer effektiv rening och i slutänden även en bättre hantering av rester från reningen (sedimentationsmassor). Bolaget har arbetat mycket aktivt med detta i planeringen av verksamheten både genom att placera olika delverksamheter skilda från varandra samt att tydligt planera vattenavledning.

Resultatet är flera olika dammsystem inne på området. I ansökan framgår detta också genom tre skilda yrkade villkor för uppföljning av utgående vattens innehåll. De begränsningsvärden som yrkas är relaterade till respektive delflödes belastning av föroreningar.

Separeringen av flöden och uppföljningen av varje delflöde med begränsningsvärde som bolaget föreslagit är mycket långtgående och inte typiskt vare sig för tidigare givna tillstånd där haltvillkor helt utgår (t ex M 2461-20 (MMD) M 2782-22 (MMD)) eller för andra täkter där tillstånd nu söks i närområdet.

Vatten från brytning av berg

Begränsningsvärden i villkor 9 omfattar delflöde från täktverksamheten. I täktverksamheten är det framförallt belastning av partiklar och kväve från sprängningen som kan uppkomma från verksamheten och vara aktuellt att reglera. Uppföljning av oljeindex i utgående vatten syftar till att verifiera att inga läckage skett som spridit sig till vatten. Oljeföroreningar utgör annars inte en normal belastning vid läsvatten från täkter.

Nivåer på begränsningsvärde för suspenderade ämnen från täkter ligger normalt i spannet mellan 20-50 mg/l och för kväve har tidigare ofta setts nivå runt 10 mg/l vilket på senare tid tenderar att sänkas för känsligare recipienter. Bolaget har valt att föreslå begränsningsvärden i den undre delen av spannet som normalt gällt för täkter 25 mg/l för suspenderade ämnen och 5 mg/l för kväve. Gränsen för oljeindex är inte kopplat till pågående belastning utan sätts normalt till nivån 1 mg/l för att verifiera att det inte ska förekomma.

Vatten från återvinning och deponi

I villkor 17 har bolaget valt att lägga till parametrar för fosfor samt för bly, koppar och zink. Flödet som villkor 17 ska reglera är det från återvinning och deponi. Då näringsbelastade massor (matjord) kan hanteras här finns begränsningsvärde för näringsämne. I sötvatten är fosfor vanligen det tillväxtbegränsande näringsämnet varför det är mer motiverat att begränsa detta än kväve (då båda kan förekomma som belastning i vattnet). Begränsningsvärde för fosfor har satts till 0,05 mg/l, en nivå som motsvarar riktlinjer som normalt ansätts för dagvatten (jämför Göteborgs och Malmös riktlinjer).

I övrigt är det massor med låg lakbarhet som hanteras i deponin och massor med låg totalhalt av föroreningar på återvinningsytan. Den totala belastningen av ämnen från denna del av verksamheten bedöms därmed vara låg. Begränsningsvärde för metaller har föreslagits till vad som gäller för likvärdig verksamhet (inert deponi) i Västra Götaland (bly 0,03 mg/l; koppar 0,05 mg/l; zink 0,2 mg/l). Även här liksom för täkter finns det inte en entydig linje kring hur reglering av lakvatten från inerta deponier och återvinningsytor ska ske. Bolaget har anläggningar utan begränsningsvärde i utgående vatten vid inert deponi vilket i dessa domslut motiverats med att lakning från en inert deponi ska vara låg sett till den typ av massor som får deponeras.

Det finns dock en poäng i att detta kan verifieras och av den anledningen har ett fåtal parametrar valts som är vanligt förekommande och kan indikera en påverkan.

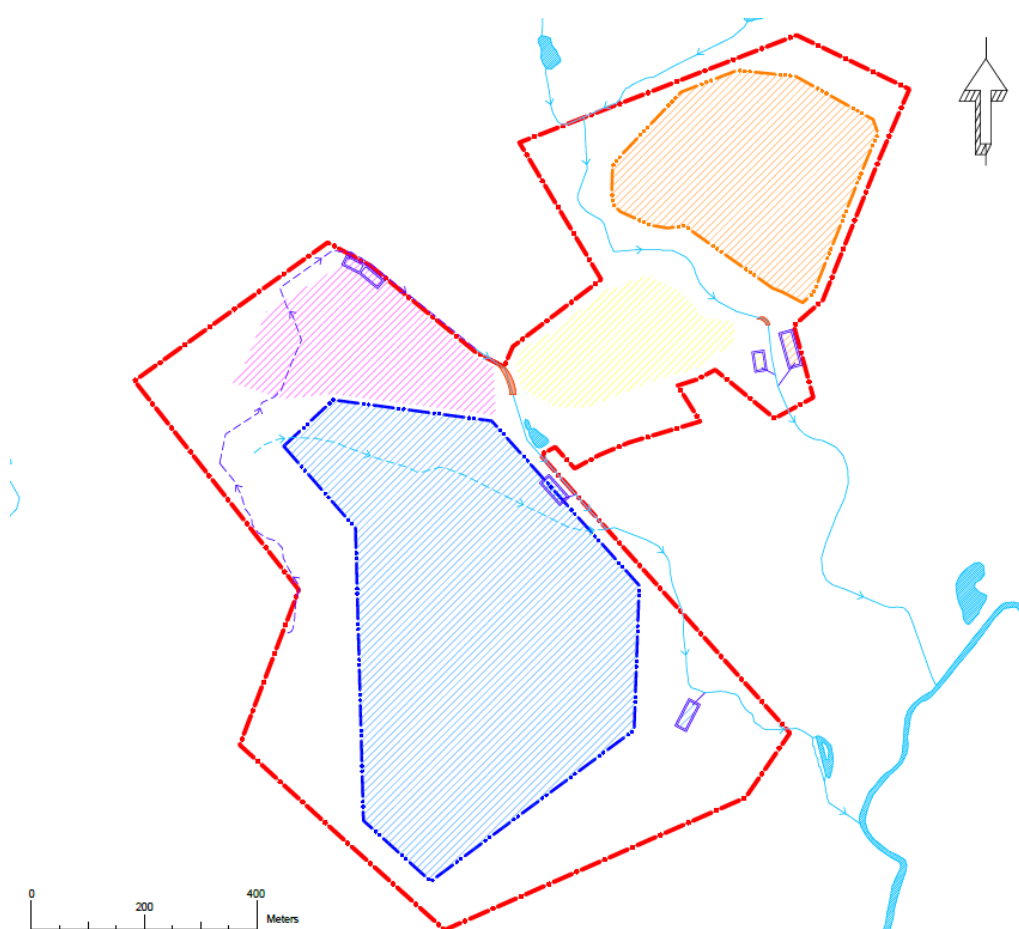
För jämförelse gäller att de flöden som normalt jämförs med och regleras på andra liknande återvinnings-/inerta deponianläggningar är ett blandat dagvattenflöde där även vatten från ett täktområde alternativt från andra hårdgjorda ytor leds vilket ger en skev jämförelse. På samma sätt är det vanligt tillämpligt att de riktlinjer som tagits fram i olika kommuner för dagvatten gäller vid samlad anslutningspunkt mot recipient.

Bolaget vill också i sammanhanget framföra att de parametrar som regleras i villkor inte är jämställt med vad som kommer kontrolleras inom ramen för framtida egenkontroll.

Avslutningsvis har för övrigt vatten på området satts begränsningsvärden för suspenderade ämnen och oljeinnehåll. I enlighet med det som nämns ovan har för suspenderade ämnen begränsningsvärde satts i undre del av

intervall för begränsningsvärden som normalt beslutas, 25 mg/l. För oljeindex har satts en nivå om 1 mg/l som ska fungera som uppföljning av att inga läckage sker.

Till komplettering bifogas kartunderlag som visar vilka områdens ytvatten som avleds till respektive dammsystem, bilaga 2B. De sydligaste dammarna hör till täktverksamheten och kopplar till blått område och villkor 9. Det gula och orangea området i öster kopplar till varsin damm en för återvinning (gult) och en för deponi (orange) båda kopplar till villkor 17 som avser deponering och återvinning. Hårdgjorda ytor kring asfaltverket, personalutrymmen, fordonsuppställning med mera är markerat i rosa och har ett dammsystem i norr som är kopplat till villkor 26.

Figur 1 Vattenhantering, även bilaga 2B

6. Omledning/kulvertering vatten

Kungabäcken kommer för den del av sträckningen som går genom brytområdet att ledas om. Ingen annan omledning kommer att ske vilket härmed förtydligas. Omledning av Kungabäcken beskrivs på kartunderlag i bilaga 2B samt i figur ovan.

Det vatten som samlas inom brytområdet kommer samlas och ledas till tåktens dammsystem innan utlopp till Kungabäcken. Ytvatten från nordvästra delen av verksamhetsområdet samlas och avleds i nordostlig riktning i norra kanten av Kungamossen enligt bilaga 2B.

Ledande av ovidkommande vatten, nederbörd och inrinnande ytvatten, till Kungamossen är positivt ur ett naturvärdesperspektiv då det kan kompensera den grundvattensänkning som annars riskerar att torka ut de områden för groddjur (G1 och G2 i inventering) som finns i Kungamossen. Med en ytvattenavledning hit kan den damm som bolaget tidigare åtagit sig ska byggas mer få funktion som en biodiversitetshöjande åtgärd än en skyddsåtgärd för groddjur.

Den nya dragningen av del av Kungabäcken kommer bestå av både kulverterad del och öppet dike. De öppnare delarna av den vattenavledning som ska skapas kan få ett varierande utseende och flödes hastighet för att höja potentialen för naturvärden.

Kulvertering av befintliga delar av Kungabäcken och vattendrag på fastigheten Rya 2:5 kan också komma att ske i samband med att befintliga skogsvägar breddas eller behöver kompletteras med en ny vägdragning men det handlar då om som mest en kulvertering som motsvarar vägens bredd. Områden för kulvertering av befintliga vattendrag är markerade i bilaga 2B.

Konsekvenser av omledning/kulvertering beskrivs i bilaga 1 med underbilaga.

Bolaget vill förtydliga att de områden för dammsystem som tidigare redovisats på kartunderlag inte har varit skalenliga eller haft en exakt placering eller utformning. Det ska inte tolkas som att något av dammsystemen skulle vara en utökning i befintliga vattendrag utan som det som beskrivits i text att dammarna är avgränsade och har ett utlopp till befintligt vattendrag. Tidigare markeringar har vidare bara syftat till att ange en ungefärlig placering av var de olika dammsystemen skulle förläggas. Detta är förtydligt i kompletterings nya kartunderlag som ersätter bilaga A1 i ansökan. Bolaget vill också framföra att då ingen slutlig detaljerad planering av området har gjorts (eller kan göras innan tillstånd och villkor angetts) kan slutlig placering av dammar komma att justeras t ex beroende på krav på utformning eller topografiska hinder på platsen.

7. Ljusbild

Från lastbilar, arbetsfordon och lyktor för upplysning av större ytor kan ljuskäglor uppstå som kan vara störande för omgivningen. Vid transporter och arbete även under dygnets och årets mörka timmar blir kontrasterna större än under ordinarie arbetstid.

Bolaget har genomfört omfattande landskapsbildsanalyser ansökans bilaga B8 som också visualiserar insynen från närmast belägna bostadsfastigheter i Skönsberg samt på andra sidan väg 1838 norr om anläggningen. Resultat

av undersökningen visar att det är liten till ingen insyn från fastigheterna i Skönsberg och bostadsområdet norr om väg 1838. Från Skönsberg skymmer skog och topografi. För området norr om anläggningen kommenteras att deponin kommer att vara synlig samt att det rekommenderas en vegetationsridå mellan asfaltverk och väg.

Mellan asfaltverk och väg har bolaget beskrivit att en insynsvall om 4 m från vägbanan byggs. Denna skärmar utöver insyn även ljusbilden.

På deponidelen av verksamheten planeras ingen verksamhet kvälls- eller nattetid vilket beskrivs i ansökan. Vid asfaltverk kommer under delar av året verksamhet att ske så gott som dygnet runt.

Generellt gäller för verksamheten att ljuskällor krävs för att kunna bedriva verksamheten säkert. Behovet av ljus är dock vid arbetsplats varför ljuskällor riktas nedåt. Behov av ljuskällor kommer att utvärderas löpande under verksamhetens framdrift och kan styras både under dygnet och skärmas för att minimera påverkan.

9. Volymer kemikalier och bränsle som samtidigt förvaras

Det som beskrivs i den tekniska beskrivningen bilaga A4 är ett försök att illustrera de kemikalier som kan användas inom verksamheten men det är en summerad lista och omfattar all verksamhet inklusive verkstads- och underhållskemikalier som inte lagras i omfattning och/eller bara finns för enstaka jobb i området.

De kemikalier och råvaror som bolaget använder sig av i större omfattning är drivmedel/ eldningsolja samt bitumen. Lagringen av bitumen bedöms kunna uppgå till ca 500 ton. Vid beräkning av Seveso-klassning har bolaget utgått från en maximal lagring av drivmedel om 100 ton.

För övriga kemikalier görs en jämförelse med samtidig lagring på en motsvarande anläggning vilket sammanställs i större huvudkategorier enligt nedan:

oljor (hydraul, transmission, motor mm)	6 600 liter
fett	800 kg
kylarvätska	1 200 liter
spolarvätska	2 500 liter
Adblue	2 000 liter
svetsgas	600 liter
acetylen	200 liter

10. Volymer avfall och farligt avfall från verksamheten som samtidigt lagras

Vilken typ av avfall som verksamheten själv genererar har beskrivits översiktligt under kapitel 12 i teknisk beskrivning. Liksom i alla verksamheter kommer en mindre mängd farligt avfall att uppkomma

bestående av olika typer av spilloljor från service av fordon och utrustning, elavfall från verksamhet och kontor samt visst kemikalieavfall. Lagring kommer för flytande farligt avfall att ske invallat och skyddat från nederbörd.

Uppkomst av ej farligt avfall i verksamheten kommer typiskt att vara skrot, träavfall, hushållsavfall mm. Borttransport sker så snart det finns en lämplig volym att hämta.

Samtidig lagring är liksom ovan svår att beskriva då det är beroende av olika underhållsjobb i tåkten, byte av utrustning mm. Det innebär att mängden inte kommer vara konstant utan variera över tid.

Liksom på bolagets andra anläggningar är man ytterst begränsad av att lagring av avfall inte får ske under för lång tid. På den här storleken av anläggning kommer borttransport av avfall ske regelbundet. Jämförelse har dock gjorts med en i koncernen motsvarande anläggning för att skapa en översiktlig bild av förutsättningarna. Lagring på denna typ-anläggning består av följande uppsamlingskärl för avfall:

wellpapp	660 liter
brännbart avfall	8 kbm
plast	8 kbm
trä	22 kbm
gummi	8 kbm
skrot	22 kbm
hushållsavfall (kommunens kärl)	

Motsvarande sammanställning för farligt avfall är på denna anläggning en miljöcontainer med kärl för aerosoler, lösningsmedel, oljeavfall, batterier, elavfall mm till en samlad volym av ca 2 kbm. I tillägg finns på denna anläggning separat lagring utanför miljöcontainer i spilloljetank 3 kbm och för blybatterier ca 500 liter. Tömning sker då någon del av fraktioner i miljöcontainer eller separat lagring är full vilket innebär att det är osannolikt att det vid samma tillfälle lagras full mängd av samtliga delfraktioner farligt avfall.

Kommunstyrelsen Örkelljunga kommun

Antal arbetstillfällen på anläggningen

Anläggningen beräknas vid full drift sysselsätta ca 50-60 personer på anläggningen, både yrkespersonal samt administrativ personal. Utöver de personer som är direkt knutna till verksamheten kommer anläggningen också innebära arbetstillfällen för anknytande verksamheter inom logistik, underhåll/servicearbeten.

Kommer elkapaciteten att räcka för den planerade verksamheten
Kapacitet i befintligt elnät vid den tidpunkt då bolagets behov uppstår är svårt för bolaget att förutspå då det är många osäkerhetsfaktorer och en fråga bolaget inte har full rådighet över. Under anläggningens uppstartsfas

kommer dessutom omfattande anläggningsarbeten krävas och det kommer dröja lång tid innan en produktion av betydelse som kan drivas med elektricitet är igång vilket beskrivs tydligare i kap 13 Teknisk beskrivning, bilaga A. Branschen som helhet jobbar mycket aktivt med frågan och under hösten 2024 presenterades en färdplan för fossilfri konkurrens för bergmaterialindustrin. I färdplanen lyfts även åtgärder som att återinföra möjligheten till villkorade elavtal (bortkoppling vid låg tillgång på el).

NCC-koncernen arbetar i enlighet med branschens vägledning kontinuerligt med att minska klimatpåverkan med ett övergripande mål att vara klimatneutrala (uttryckt som koldioxidneutrala) till 2045. De produktionsenheter som täkterna tillhör är en stor energiförbrukare inom koncernen och det läggs därför också mycket tyngd på hushållning med energi och övergång till fossilfria alternativ på anläggningar som den som planeras i Rya.

Bolaget arbetar aktivt både med åtgärder som är energibesparande (den mest effektiva åtgärden) och övergång från fossildrift genom t ex pelletseldning i asfaltverkets uppvärmning istället för eldningsolja samt det som Örkelljunga kommun lyfter övergång till eldrift för delar av produktionsutrustningen. Arbetet med energihushållning är en löpande utvecklingsfråga som kräver utvärdering löpande efter förutsättningarna som råder både i verksamheten och omvärlden.

Söderåsens miljöförbund

Lukt från asfaltverk

Bolaget delar Söderåsens miljöförbunds uppfattning att det på andra platser och i synnerhet de senaste två åren, förekommit störningar från asfaltverksamhet. Eftersom det är av största intresse att följa med i såväl positiv som negativ utveckling i branschen har bolaget bevakat de prövnings- och klagomålsärenden som handlagts inom ramen för denna fråga i hela landet och har även följt frågan i media.

I NCC bedrivs tillverkning av asfalt som nämnts tidigare vid ca 30 fasta asfaltverk i landet. För bolagets egen del har ett klagomålsärende hanterats under de senaste fem åren. Det var i Göteborg under 2021 och baserades på inkommande frågor och klagomål från i huvudsak 1-2 personer. Bolaget efterkom tillsynsmyndighetens önskemål om mätningar, även med anledning av ett stort eget intresse av att klarlägga möjliga orsaker till störningen.

Mätningarna fokuserade på VOC och PAHer vid normala process-scenarion och spridningsberäkningar gjordes.

För att bedöma risken för människors hälsa gjordes sedan jämförelser med tillämpbara riktvärden, Amerikanska AEGL-värden för kort- och långtidsexponering av såväl högsta som lägre halter. Alla mätningar och beräkningar gjordes av sakkunniga konsulter, och bedömningen var tydlig

– ingen risk för påverkan på människors hälsa fanns. Detta även om halterna vid utsläppspunkten skulle dubblas vilket inte är sannolikt.

Resultaten redovisades till tillsynsmyndigheten som i sin tur bad Sahlgrenska sjukhusets arbetsmiljömedicinska enhet att bedöma risken för människors hälsa och samma bedömning gjordes där. Ärendet avslutades. Bolagets bedömning kvarstår därför; med motsvarande anläggning eller en med framtidens bästa möjliga teknik kommer ingen risk för påverkan på människors hälsa att uppstå utifrån emissioner vid asfalttillverkning.

Sett till risken för störande lukt gäller samma som i inledningen ovan. NCC har inte haft fler än en handfull klagomål på lukt i hela landet, vilket generellt sett vid nya och befintliga verksamheter beror på kombinationer av flera saker som; god lokalisering, god kommunikation med närboende och myndigheter samt bästa möjliga råvaror, teknik, processkunnskap och planering.

Vad gäller de klagomål på lukt som branschen haft i det senaste ser bolaget en tydlig koppling till valet av bitumen.

NCC är aktiv medlem i den europeiska branschföreningen European Asphalt Pavement Association (EAPA) och även i den nybildade Svensk beläggningförening (SBF), där utsläppsfrågor ligger högt på agendan tillsammans med andra klimat- och miljöfrågor.

Bolaget följer den tekniska utvecklingen och avser som tidigare nämnts sätta upp ett modernt asfaltverk med relevant utrustning för att minimera risken för störningar. Aktuell lokalisering med avseende på höjd- och avståndsförhållanden är helt normala för bolaget och ingen störning som är så kraftig, återkommande eller varaktig bedöms uppstå så att den riskerar att falla in under olägenhetsbegreppet.

Med koppling till Söderåsens miljöförbunds önskemål om detaljer kring asfaltsproduktionsprocessen förtydligas att konventionell asfalt består av 94-95% stenmaterial och 4-6% bindemedel i form av bitumen. Beroende på önskade egenskaper i den färdiga produkten kan 1-2% andra tillsatser ske i form av polymer, vidhäftningsmedel eller färg.

Mer och mer ökar möjligheten att återanvända uppbruten och fräst asfalt vid nyttillverkningen, och upp till 50-60% av grundreceptet kan beroende på kvaliteten på det ingående stenmaterialet, tekniken vid aktuellt asfaltverk och beställarens krav, ersättas av granulerad returafalt.

Vid tillsats av granulat minskar jungfruligt stenmaterial och nytt bindemedel i samma mängd. Utvecklingen gör också att försök med andra bindemedel än det fossila bituminet görs, och i en framtid kan det med stor sannolikhet i ökande grad ersättas med exempelvis produkter från skogsindustrin.

Bitumen förvaras i därför avsedda tankar vid en temperatur av 155 grader. Önskad temperatur på den färdiga asfaltmassan varierar, men ligger kring 160 grader. För att uppnå den temperaturen värms stenmaterial och granulat och blandas med det varmhållna bindemedlet. Det finns olika typer av asfaltverk och vilken exakt metod för tillsats av granulat som planeras för den här platsen är ännu inte fastslaget och det går därför inte att säga vilka exakta temperaturer som kommer att gälla. Däremot kan sägas att en tydlig förflyttning mot att tillverkningen sker i allt lägre temperaturer sker för att minska energiåtgången och därmed sänka klimatpåverkan. När temperaturen sänks, minskar också emissionerna av samtliga ämnen inklusive lukt.

Spolplatta

Det som planeras för verksamheten är en plats där hjullastare på anläggningen kan spolav från grus/stenmjöl och/eller tina upp vid snö-/isbildning. Det handlar inte om en regelrätt fordonstvätt utan en spolplatta utan användning av avfettning eller andra fordonstvättkemikalier. Avledning av vatten från spolplattan kommer passera en klass 1 oljeavskiljare.

Erfarenhet från liknande anläggningar inom koncernen visar att vid den typ av spolning som planeras här av hjullastare utan fordonstvättkemikalier är oljeavskiljare en reningslösning som fungerar väl. Detta är också i linje med den informationsskrift som NSVA tagit fram rörande fordonstvätt ("Riktlinjer för utsläpp från fordonstvättar inom NSVA") som anger att vid avspolning av privata fordon utan användning av tvättkemikalier kan detta ske på plan gräs- eller grusplan. I företagets fall planeras ändå en avledning via oljeavskiljare som ger ytterligare skydd.

Länsstyrelsen Skåne län (numrering nedan följer Länsstyrelsens egen numrering)

- 2. Redovisa vilken mängd icke-farligt avfall, returafalt samt entreprenadberg som maximalt kan komma att lagras inom verksamheten, momentan lagring.*

När det gäller mängder samtidig lagring av avfall menar Bolaget att returafalt och entreprenadberg inte i förstone ska klassas som avfall enligt praxis och Naturvårdsverkets vägledning i frågan.

Samtidig lagring av entreprenadberg och returafalt som inte klassas som avfall bör alltså inte regleras kopplat till 22 kap. 25 a § miljöbalken som Länsstyrelsen hänvisar till.

Bolaget kommer utöver entreprenadberg och returafalt även ta in återvinningsmassor med en föroreningsnivå som klarar generella riktvärden för känslig mark, KM. Samtidig lagring av dessa uppgår till ca 50 000 ton.

När det gäller riskbedömning har Bolaget redovisat vilka skyddsåtgärder som planeras för lagring och hantering av återvinningsmassor. Dessa är inte kopplade till mängder utan till den yta som lagringen/hanteringen kommer ske på och det är också ytans storlek som är avgörande för dimensionering av efterföljande reningssteg i form av sedimentationsdamm. Den typ av återvinningsmassor som kommer att hanteras på anläggningen har en mycket låg total föroreningsnivå. Schaktmassorna är av den föroreningsnivå att de accepteras för områden där människor bor, odlar och pumpar upp sitt dricksvatten (KM-massor).

När det gäller den ekonomiska säkerheten kopplad till mängden återvinningsmassor som lagras på anläggningen så är det även här avgörande vilken föroreningsnivå massorna har. Mycket förorenade massor, farligt avfall i förstone, innebär en ekonomisk belastning för verksamheten vid avslutning då dessa ska omhändertas och transporteras bort. Inga sådana massor kommer dock att tas emot på den aktuella anläggningen. I tillägg omfattar ansökan även deponering av inerta massor. De massor som återvinns på anläggningen kommer uppfylla kraven för att kunna deponeras på platsen. Den ekonomiska belastningen vid en oförutsedd nedläggning om återvinningsmassor finns kvar på anläggningen är därvid obetydlig då de kan deponeras på samma plats. Det betyder att den föreslagna säkerheten även täcker kostnaderna för hantering av dessa massor, se även redovisning under Länsstyrelsens punkt 29.

3. Redovisa hur bolaget arbetar med säkerhetsfrågor för den allmänhet som vistas inom och i närheten av tälten.

Bygg- och anläggningsbranschen som bolaget tillhör har stort fokus på säkerhetsfrågor. Konsekvenserna på byggen och anläggningar av den här typen med tunga maskiner och stora ytor kan annars bli ödesdigra. NCC arbetar aktivt med säkerhetsfrågor inom koncernen på ett strategiskt och konkret sätt med årliga fokusveckor, säkerhetsdagar och dagliga säkerhetsgenomgångar. Det säkerhetsarbete som försiggår dagligen omfattar inte bara den egna arbetsmiljön utan även trafiksäkerhet och säkerhet för allmänhet.

Vid nyanläggning av en verksamhet som den i Rya finns stora möjligheter att anpassa verksamheten på ett bättre sätt än äldre befintliga anläggningar där många av förutsättningarna redan är givna. Anpassningen sker i ett första steg genom verksamhetsplaneringen där vägar planeras för att ge säkra passager och där ytterområden planeras för att skapa avgränsning för allmänhet mm.

God planering av anläggningen kräver stora ytor vilket innebär att anläggningen för att få de bästa förutsättningarna kommer bli ytkrävande. När sedan anläggningen är planerad och byggd finns skyddsåtgärder på plats för att minimera risker som kontrolleras med regelbundna intervall och kommer att ingå i bolagets egenkontroll och kontrollprogram. Hur detta arbete sker i detalj beror helt på anläggningens utformning vid given tid och de skyddsåtgärder som då finns på plats men rent generellt kan

nämnas att för att skydda allmänheten innebär det i första hand att de inte ska vistas på området under tillståndstiden. Kontroll sker till exempel av att vallar/avskärmningar fungerar som de ska och att skyltar/markeringar finns i den utsträckning som behövs/krävs.

Vid sprängning finns rigorösa skyddsmått på plats både för att uppmärksamma allmänhet och närboende om sprängning men även för att bolaget ska se till att inte obehöriga vistas i området vilket praktiskt beroende på anläggningens utformning kan innebära bevakning av gångstigar in mot området, drönarflygning över området mm.

10. Redovisa varför begränsningsvärden för markvibration och luftstöt våg tillåts vara högre vid de tre första sprängningarna.

Berg är inte ett homogent material och materialavvikelse inne i bergkroppen kan innebära förhöjda vibrationer vid sprängning. Detta kan förebyggas så långt möjligt genom strukturerad och kontrollerad sprängning men kan ändå inte helt uteslutas.

För att säkert kunna hålla 4 mm/s innebär det att sprängningen får ske med mindre samverkande laddning. Vid mindre samverkande laddning behöver fler borrhål med mindre borrhålsdiameter borrar vilket innebär att momentet borrhållning tar mer tid vilket i sin tur påverkar bullerspridningen. Sprängningar kan också behöva ske oftare.

För de tre första produktionssprängningarna då berget är inspänt har bolaget ett större behov av viss marginal avseende vibrationer. Bolaget vill också påtala att de utredningar som bolaget låtit göra visar att det inte föreligger risk för skada på byggnader eller anläggningar vid vibrationsnivåer om 6 mm/s.

Det finns också praxis på avseende vibrationsnivåer i enlighet med det förslag till villkor som bolaget har angett, t ex i M 4639-22 (MMD) och M 777-21 (MMD).

11. Redovisa vilken mängd avbaningsmassor som beräknas uppkomma i täktverksamheten.

12. Redovisa hur stort behovet är av massor för buller-/insynsvallar och andra anläggningsändamål inom anläggningen.

13. Redovisa planerad utformning av vallar runt verksamhetsområdet, minsta höjd för insynsskydd och bullerdämpning.

Mängden avbaningsmassor som kommer att uppstå i området beror av ytan som avbanas samt mäktigheten på jordlagret. Inom området finns skattad data från SGU rörande jorddjupet som varierar mellan 3-5 meter. Bolaget har i tillägg gjort flera egna provborrningar i området både för att säkerställa bergets kvalitet och för att sätta grundvattenrör. Vid borrhållningen har i dessa punkter jorddjupet kunnat verifieras. Borrningarna visar att jorddjupet i enstaka punkter kan uppgå till det dubbla av det som SGU skattat.

Bergets överyta under jordlagret är sällan helt överensstämmande med markytan utan jordmättigheten varierar inom ett område. Skulle en generell beräkning göras utifrån de data bolaget har innebär detta att mängden avbaningsmassor kan variera mellan 2,5-3,75 miljoner ton på området.

Bolaget har i sin ansökan beskrivit att man har för avsikt att arbeta så resurseffektivt som möjligt med materialet på platsen. Det innebär att tekniskt lämpliga moränmassor i förstone kommer att säljas, maximal försäljning 3 miljoner ton. Det innebär vidare att bolaget så långt möjligt även för behoven inne på anläggningen kommer att använda tekniskt lämpliga massor för att bygga ytor och att massor med organiskt innehåll sorteras ut för att i förstone användas för insynsvallar och liknande.

I tillägg till detta kommer det finnas ett behov av massor för efterbehandling då verksamheten avslutas. I avvaktan på att efterbehandlingen kan ske kommer avbaningsmassor att lagras i verksamhetsområdets yttre gränser med ungefärliga placeringar som angetts på tidigare inlämnad situationsplan, bilaga A1.

Behovet av material till insynsvallar uppgår till ungefär 40 000 ton (gäller vall vid infart längs allmän väg). Denna vall kommer enligt plan att ha en ungefärlig höjd av 4 m över vägbanan samt en sträckning av ca 300 m. Avbaningsmassor kommer i begränsad del användas för bullerskärning och inte under alla driftskeden varför det här inte räknas med. För bullerskärning kommer främst upplag av producerat material och/eller containers användas. Höjd för bullerdämpade upplag eller containers anges i detalj i bullerutredning bilaga B10.

Avbaningsmassor kommer även användas för byggnation, utjämning ytor samt för konstruktion deponi. Total mängd massor för dessa ändamål inom området beräknas uppgå till ca 200 000 ton fördelat på ca 50 000 ton till deponi och 150 000 ton till ytor.

Slutligen kommer även massor att behövas för planerad efterbehandling av brytområdet för främst släntning av brytväggar och påförande av massor på hårdgjorda ytor och ovan deponin. Behovet till efterbehandling bedöms vid fullt utbruten täkt uppgå till ca 500 000 ton.

Med ovanstående beräkningar och bedömningar kommer behovet av massor uppgå till ca 3,74 miljoner ton att jämföra med tillgången avbaning mellan 2,5 – 3, 75 miljoner ton.

När det gäller frågan om utvinningsavfall är det med stöd av M7517-22 (MÖD) praxis att se frågan om utvinningsavfall som en löpande tillsynsfråga som kan ändras under en täkts livslängd. De ursprungliga data som bolaget har anger att det sannolikt inte uppstår ett överskott av massor som behöver hanteras som avfall. Det finns en balans i behov och tillgång. Detta är dock baserat på underlag som har en viss osäkerhet (jorddjup i enskilda punkter kontra hela ytan) samt även att det kommer finnas en efterfrågan av moränmassor samt att dessa är tekniskt lämpliga för

utförsäljning till den omfattning som bolaget söker. I dagsläget finns dock ingen anledning att ifrågasätta den massbalans som råder och ställa krav som att utvinningsavfall skulle uppstå.

14. Redovisa platsspecifika gränsvärden för föroreningsinnehåll, även lakhalter, för det avfall som planeras att tas emot för anläggningsändamål.

Bolaget förstår det som att Länsstyrelsen efterfrågar platsspecifika riktvärden för avfall som ska användas för anläggningsändamål på anläggningen. Det avfall som kommer användas för anläggningsändamål har tidigare i ansökan beskrivits att det i majoritet kommer att utgöra konstruktion i deponin. Bolaget avser med detta att externa massor används till vallar för konstruktion och mothåll i deponikroppen. Det finns ingen anledning att frångå de mottagningskrav med begränsningsvärden för dessa konstruktionsmaterial i deponikroppen vid jämförelse med de massor som deponeras runt dessa.

Bolaget har i ansökan också angett att andra anläggningsändamål inne på anläggningen än i deponin kan bli aktuella, detta utgår i och med detta från ansökan. De massor som tas in på området för anläggningsändamål kommer enbart att vara konstruktionsmaterial i deponin och ska uppfylla de inerta kraven som framställs i NFS 2024:10. I och med detta finns inte någon anledning att ange platsspecifika riktvärden. Se tabellen i avsnitt 8.10.1 i ansökan för övriga frågor.

15. Redovisa hur det säkerställs att okontrollerat tillträde till deponin förhindras

Vid infarten till anläggningen kommer det finnas grindar som hålls stängda utanför öppettider.

Införsel under öppettider sker över väg. Förbi vägen kommer inte transporten utan ett godkänt ordernummer och ett sådant får kunden inte utan att införseln är granskad och godkänd.

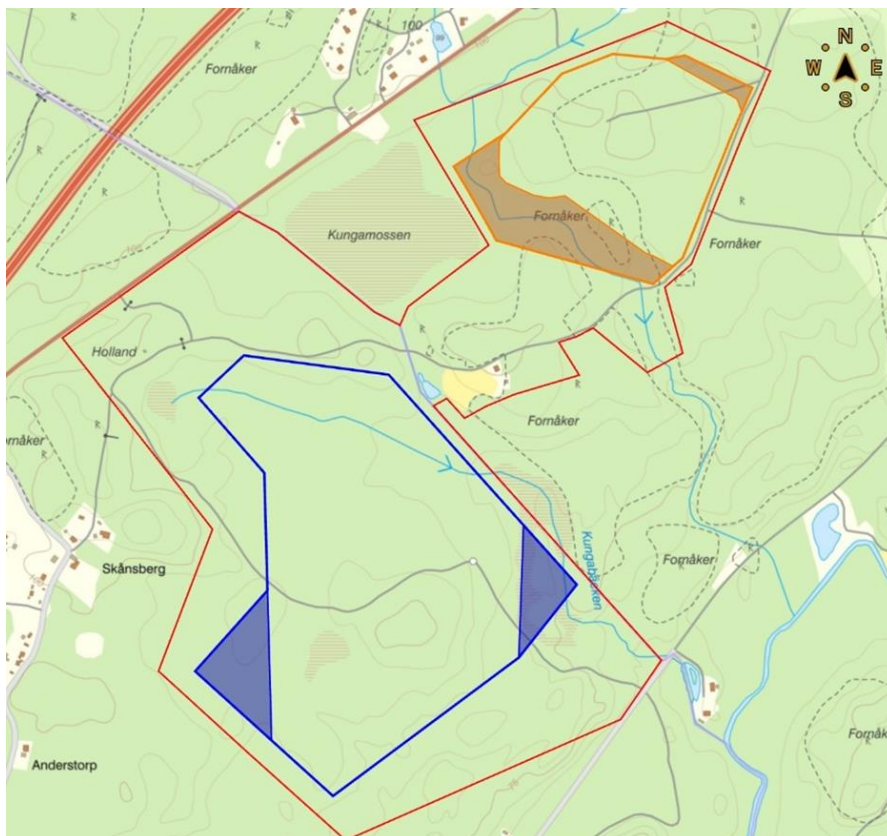
Förbikörning vid sidan av vägen kommer inte kunna ske utan att detta uppmärksammas.

16. Redovisa en plan för ekologisk kompensation.

Bolaget har låtit genomföra mycket omfattande inventeringar av området vilket utöver inventeringar av naturvärden även omfattat specifika artinventeringar av fåglar, groddjur samt fisk- och bottenfauna. Av inventeringar framgår att områdets generella karaktär är produktionsskog vilket Länsstyrelsen bekräftar i sitt yttrande.

Bolaget har med stöd av utförda utredningar i sin ansökan gjort omfattande inskränkningar och anpassningar av verksamheten för att minimera påverkan och vidta skyddsåtgärder. För att skapa en förståelse för de skyddsåtgärder som bolaget redan åtagit sig sammanställs dessa nedan på

karta, figur 2. På kartan framgår ursprungliga gränser för området och de som ansökan sedan landade i efter alla inventeringar.

Figur 2 Ifyllda områden anger inskränkningar av bryt- och deponiområde.

NCC som koncern arbetar aktivt med biologisk mångfald och mervärdeskapande i sina verksamheter där tärter i många fall har goda förutsättningar för att bidra till ökad biologisk mångfald. Med anledning av detta har en platsspecifik plan för hur detta arbete kan bedrivas tagits fram. Planen är en beskrivning av verktyg och åtgärder som kan vidtas och utgör inte absoluta åtaganden. Just frågor kring biodiversitet och mervärdeskapande är lämpligare att hantera som löpande åtgärder med kontinuerlig uppdatering och utvärdering. Lämpligen sker detta inom ramen för bolagets egenkontroll med regelbundna uppföljningar och uppdateringar. Det är också det sätt som bolaget redan idag arbetar med biodiversitet och naturvärden genom den egna Kielo-metoden som implementerar och följer upp åtgärder som har som syfte att öka och förstärka biodiversitet på våra anläggningar.

Många av de åtgärder som beskrivs i bilaga 2C är åtgärder som är lämpliga att utvärdera då anläggningens framdrift kommit längre. Ett fåtal av dem kan bolaget redan nu förtydliga sin avsikt kring. Av de åtgärder som beskrivs under rubrik 3 i bilaga 2C omfattas redan område 1 och 4 av åtaganden i ansökan. I tillägg till det åtagande som redan

gjorts kommer bolaget i dessa områden att även arbeta med de förstärkande åtgärder som beskrivs.
På delområde 2 och 3 har inte bolaget för avsikt att bedriva någon verksamhet. Bolaget har för avsikt att här ytterligare stärka biodiversitet genom de föreslagna skötselåtgärder som är lämpligast.

Majoriteten av de åtgärder som beskrivs i den verktygslåda för biodiversitetshöjande åtgärder för området i Rya hanteras dock lämpligen under verksamhetens drift som en aktiv och iterativ process.

22. Redovisa vad som ligger till grund för föreslagna begränsningsvärden för utsläpp till vatten.

Se redovisning ovan under domstolens punkt 5.

23. Omfattar bolagets förslag till villkor 17 även vatten som avleds från ytan för asfalttillverkning.

Flöde från asfaltytan har redovisats i avsnitt 10.2 teknisk beskrivning med hänvisning till situationsplan i bilaga A1.

Vatten från asfaltytan avses inte omfattas av föreslaget villkor 17. Villkor 17 står under rubriken villkor rörande återvinning och deponering.

Asfaltverkets flöde av dagvatten avses falla in under rubriken övergripande villkor och villkor 23 som omfattar ”avledning av vatten från delar av verksamhetsområdet som inte regleras av villkor 9 och 17”.

26. Vilka delsträckor av Kungabäcken och övriga vattendrag kan förväntas omfattas av omledning eller kulvertering samt konsekvenser av dessa åtgärder.

Se redovisning under domstolens punkt 6.

Bilagor:

2A	Kartunderlag ersätter tidigare inlämnad kartbilaga A1 i ansökan
2B	Karta vattenhantering
2C	Plan för förstärkande biodiversitet, Pro Natura